

HOSPODAŘENÍ V LUŽNÍCH LESÍCH Z POHLEDU STÁTNÍ SPRÁVY LESŮ

Martin Vlasák

Abstrakt

Příspěvek shrnuje platnou legislativu na úseku lesního hospodářství a poukazuje na hospodaření v lužních lesích v souladu s existujícími předpisy s přehledem možných výjimek ze zákonných předpisů s ohledem na specifika lužních lesů.

Klíčová slova

zalesnění, zajištění, obnova, výchova, holá seč, mýtní úmyslná těžba, lesní hospodářský plán, lesní hospodářská osnova, oblastní plán rozvoje lesů, hospodářský soubor

Státní správa lesů v České republice se při výkonu své činnosti řídí vydanými a platnými legislativními předpisy. Oblasti hospodaření v lužních lesích se týká především zákon č. 289 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění, a jeho prováděcí vyhláška č. 83/1995 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů. Mezi další normy, i když ne právně závazné, je v praxi orgánů státní správy lesů zahrnována publikace „Hospodářská doporučení podle hospodářských souborů a podsouborů : rozpracování příloh č. 2, 3 a 4 vyhlášky č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů - Praha: Silva Regina, (1997). - 48 s. + 1 příl.“.

Lesní zákon nemá speciální ustanovení týkající se lužních lesů. Výslovnou zmínku o hospodaření v lužních lesích najdeme pouze v ustanovení § 31, který řeší obnovu a výchovu lesních porostů. V odstavci 2 tohoto paragrafu umožňuje zákon orgánu státní správy lesů povolit na hospodářském souboru přirozených lužních stanovišť výjimku ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče do velikosti 2 ha bez omezení šíře. Tuto výjimku schvaluje orgán státní správy lesů na žádost vlastníka nebo při schvalování lesního hospodářského plánu případně při zpracování lesní hospodářské osnovy. Z praxe státní správy vyplývá, že schválení výjimky je žádoucí provést rovnou při schvalování plánu nebo vypracování osnovy. Důvodem je, že se jedná o způsob hospodaření ovlivňující další pěstební, výchovné i těžební postupy, se kterými plán či osnova pracuje. Připomeňme, že zákon ve většině ostatních lesů nepovoluje velikost holé seče při mýtní úmyslné těžbě větší než 1 ha, s tím, že šíře seče nesmí překročit dvojnásobek průměrné výšky těžebního porostu. Význam tohoto ustanovení pro obnovu lužních lesů není předmětem tohoto příspěvku a je jistě dostatečně osvětlen v ostatních odborných příspěvcích tohoto semináře.

Dalším ustanovením, které se dotýká hospodaření v lužních lesích je § 36 lesního zákona, který řeší problematiku hospodaření v lesích ochranných a lesích zvláštního určení. Toto ustanovení obsahuje formulaci, že ve prospěch účelového hospodaření v lesích ochranných a v lesích zvláštního určení lze přijmout opatření odchylná od ustanovení lesního zákona, zejména pokud jde o velikost nebo přiřazování holých sečí. Tato opatření mohou být navržena v plánu nebo osnově nebo je stanoví rozhodnutím orgán státní správy lesů na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu. Toto ustanovení dává poměrně širokou možnost zákonným způsobem upravit hospodaření v lužních lesích a stanovit opatření na podporu zvláštních hospodářských postupů v lužních lesích, zvláště díky slovíčku „zejména“, obsaženému v předchozí větě, která je citací odstavce 1 § 36 lesního zákona.

Podmínkou pro přijetí opatření podle předchozího odstavce je zařazení zájmových lesů v lužních oblastech do lesů zvláštního určení. Toto zařazení není automatické z důvodu samotné existence lužních lesů. O zařazení žádá vlastník lesa, je možné jej provést i z podnětu správního orgánu. Definici lesů zvláštního určení najdeme v lesním zákoně v § 8, který stanoví, že do kategorie lesů zvláštního určení lze zařadit lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním. Procedura zařazování lesů do kategorií podléhá správnímu řízení podle zákona 500/2004 Sb., správní řád.

Legislativní vymezení pojmu lužních lesů najdeme v příloze č. 4 vyhlášky Mze č. 84/2005 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů. Toto vymezení vychází ze všeobecně užívané lesnické typologie a v uvedené příloze je označeno jako cílový hospodářský soubor 19 s názvem „hospodářství lužních stanovišť“. Typologická skladba tohoto hospodářského souboru zahrnuje základní soubory lesních typů 1 L, 2 L, 1 U, 3 U, alternativně soubory 3 L a 5 L.

Další problematikou, se kterou se státní správa lesů ze svého pohledu zabývá problematikou hospodaření v lužních lesích, je požadavek udělení výjimky ze zákonné lhůty zalesnění a zajištění porostů. Tuto problematiku upravuje § 31 odst. 6 lesního zákona, který stanoví, že holina na lesních pozemcích musí být zalesněna do dvou let a lesní porosty na ní zajištěny do sedmi let od jejího vzniku. Tyto výjimky jsou v praxi lužních lesích udělovány již v procesu schvalování plánu nebo při zpracování lesní hospodářské osnovy. Je možné jej udělit také na žádost vlastníka. Na povolení delších lhůt se nevztahují obecné předpisy o správním řízení, administrativně proto není udělení výjimky náročné.

Autor příspěvku se snažil postihnout nejdůležitější případy, kdy se státní správa lesního hospodářství setkává s odlišnostmi hospodaření v lužních lesích ve vztahu k platné legislativě na úseku lesního hospodářství.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Hospodářská doporučení podle hospodářských souborů a podsouborů: rozpracování příloh č. 2, 3 a 4 vyhlášky č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů, 1997. Praha, Silva Regia. 48 s. + 1 příl. (Brož.).

Adresa autora:

Ing. Martin Vlasák
Krajský úřad Pardubického kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Komenského náměstí 125, 530 02 Pardubice
tel.: +420466026464
e-mail: martin.vlasak@pardubickykraj.cz